

Dede Franciska

Országos Széchényi Könyvtár Lipták Dorottya Sajtótörténeti Kutatócsoport

Az Arad és Vidéke és az Aradi Közlöny szerkesztőjének párbaja 1890-ben

A XIX. század második felében egyre több emlékszobor tervéről és átadásáról esett szó a sajtóban: kezdeményezésekről, közadakozásokról, szoborbizottságok alakulásáról, pályázatok kiírásáról, pályaművek beérkezéséről és bírálóbizottsági döntésekről. Egy emlékszobor közösségi alkotás: egy adott kör, egy város, az egész nemzet szándékából születik meg és mindvégig a közönség figyelve kíséri. Így történt az aradi vértanúk emlékszobra esetében is. Már a kiegyezés évében megindult a gyűjtés és megalakult a szoborbizottság, majd kiírták a pályázatot is. A nyertes Huszár Adolf azonban a szobor elkészülte előtt elhunyt, így Zala György fejezte be az emlékművet, amelyet 1890. október 6-án avattak fel hatalmas érdeklődés mellett. Az eseményről részletesen tudósítottak a lapok.

Az ünnepi hangvételt azonban hamar felváltotta a kritika. Az átvevőbizottság a megvalósítás néhány pontját illetően kifogást emelt, amiről tudósított a sajtó, és az ügyből (országos) sajtóháborúság kerekedett. Két aradi lap: az Arad és Vidéke és az Aradi Közlöny különösen éles hangon vitázott, majd Méray-Horváth Károly Vásárhelyi Bélának címzett rövid és éles hangú sértést nyomtatott ki a lapjában. A sértést párbaj követte, amely – a korszak több más lovagias ügyéhez hasonlóan – szintén élénk érdeklődést és sajtóvisszhangot váltott ki.

Az előadás a szobor körüli viták és a párbaj történetét ismerteti elsősorban a két lap írásai tükrében, de kitekintéssel néhány további beszámolóra is.